

prima instanță: Judecătoria Botanica mun. Chișinău
Judecător: V. Varaniță
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: M. Guzun, N. Simciuc, I. Cotruță

ÎNCHEIERE

18 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu, Oleg Sternioală,

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Valeriu Nani,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Nani împotriva
Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, intervenient
accesoriu Radion Curea cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a dobânzii
de întârziere și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, prin care s-a admis
apelul depus de Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, s-
a casat hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 18 martie 2016 și s-a emis
o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a ț ă:

La 30 octombrie 2015 Valeriu Nani a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni,
intervenient accesoriu Radion Curea cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare,
a dobânzii de întârziere și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 23 mai 2015 la intersecția str.
Burebista și Muncești a avut loc un accident rutier cu implicarea automobilului de
model Audi A6, număr de înmatriculare XXXXX, care-i aparține cu drept de
proprietate și a automobilului de model BMW 318i, număr de înmatriculare XXXXX,
care-i aparține cu drept de proprietate lui Radion Curea. În rezultatul producerii
accidentului rutier, automobilul de model Audi A6, număr de înmatriculare XXXXX
ce-i aparține reclamantului a fost avariat.

Vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut Radion Curea, ultimul a depus și o declarație, prin care și-a recunoscut vina în producerea accidentului rutier.

Susține reclamantul că la momentul producerii accidentului rutier, Radion Curea deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă nr.RCAI-001299927 din 17 ianuarie 2015 (valabilă pînă la 17 ianuarie 2016) emisă de către Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni.

La 23 mai 2015, Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni a fost înștiințată despre producerea accidentului, fapt care a constituit temei pentru deschiderea dosarului de daune.

Menționează reclamantul că a apelat la Societatea cu Răspundere Limitată „Exauto-Plus” în vederea constatării pagubelor produse automobilului său. Astfel indică recurentul, la 1 iunie 2015, Societatea cu Răspundere Limitată „Exauto-Plus” a înștiințat Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, prin intermediul unei telegrame, despre faptul că la 5 iunie 2015 va avea loc examinarea automobilului pentru constatarea pagubelor materiale, însă la 5 iunie 2015 reprezentanții Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni nu au fost prezenți la locul examinării automobilului, motiv pentru care examinarea s-a efectuat în lipsa pîrîtului.

Relatează reclamantul că conform raportului de evaluare a pagubei nr.1161/06A din 8 iunie 2015, emis de către Societatea cu Răspundere Limitată „Exauto-Plus” în temeiul actului de examinare a mijlocului de transport auto nr.1161/06A din 5 iunie 2015, valoarea prejudiciului cauzat automobilului de model Audi A6, număr de înmatriculare XXXXX constituie 37 539,84 lei.

La 8 iulie 2015, Valeriu Nani a depus cerere de despăgubire în adresa Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, prin care a solicitat plata despăgubirii de asigurare în termen de 10 zile din data recepționării acesteia.

Specifică reclamantul că Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni nu a achitat plata despăgubirii de asigurare în termenul de 10 zile, iar prin răspunsul din 6 august 2015, Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni i-a comunicat că nu recunoaște raportul de evaluare a pagubei nr.1161/06A din 8 iunie 2015 efectuat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Exauto-Plus”.

Subliniază reclamantul că deoarece Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni nu a achitat despăgubirea de asigurare, aceasta urmează să achite conform art. 619 Cod civil dobînda de întîrziere în sumă de 1959,77 lei calculată pentru perioada 24 august 2015 - 29 octombrie 2015.

Solicită Valeriu Nani, încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni în beneficiul său a despăgubirii de asigurare în sumă de 37 539,84 lei, a dobînzii de întîrziere în sumă de 1959,77 lei, a taxei de stat achitată la depunerea acțiunii și a cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărîrea Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, din 18 martie 2016, s-a admis acțiunea depusă de Valeriu Nani, s-a încasat din contul Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni în beneficiul lui Valeriu Nani despăgubirea de asigurare în sumă de 37 539,84 lei, dobînda de întîrziere în sumă de

1959,77 lei, taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 1185 lei (f.d. 92-98).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, s-a admis apelul depus de Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, s-a casat hotărârea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 18 martie 2016 și s-a emis o hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii, s-a încasat din contul Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni în beneficiul lui Valeriu Nani despăgubirea de asigurare în sumă de 12 714,46 lei și taxa de stat achitată proporțional părții admise în mărime de 381 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind nefondată (f.d. 147-153).

La 12 mai 2017, Curtea de apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptată (f.d. 154).

La 12 iulie 2017, Valeriu Nani a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul, Valeriu Nani, în motivarea recursului a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate, a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios. Recurentul menționează că conform raportului de evaluare a pagubei nr.1161/06A din 8 iunie 2015, emis de către Societatea cu Răspundere Limitată „Exauto-Plus” în temeiul actului de examinare a mijlocului de transport auto nr.1161/06A din 5 iunie 2015, valoarea prejudiciului cauzat automobilului de model Audi A6, număr de înmatriculare XXXXX constituie 37 539,84 lei.

Totodată potrivit actului de evaluare cost reparație nr. 4958 din 27 mai 2015, emis de către Societatea cu Răspundere Limitată „General Expert” în temeiul procesului-verbal de constatare a daunelor nr. 151021R1 din 25 mai 2015, valoarea prejudiciului cauzat automobilului de model Audi A6, număr de înmatriculare XXXXX constituie 12 714,46 lei. Recurentul menționează că nu a avut posibilitate de a repara automobilul de model Audi A6, număr de înmatriculare XXXXX în baza despăgubirii de asigurare în mărime de 12 714,46 lei acordată de Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni. Din acest motiv și-a exprimat dezacordul cu suma despăgubirii de asigurare, depunând în acest sens nenumărate cereri în adresa Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, prin care a solicitat revizuirea cuantumului despăgubirii de asigurare.

Consideră recurentul că nu poate fi interpretat ca un fapt absolut stabilirea de către el și Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni în procesul-verbal de constatare a pagubelor că evaluarea costului reparației automobilului de model Audi A6, număr de înmatriculare XXXXX se va efectua de către Societatea cu Răspundere Limitată „General Expert”. Subliniază recurentul că Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni nu a examinat corespunzător și în totalitate pagubele cauzate automobilului de model Audi A6, număr de înmatriculare XXXXX.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune

expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 5 septembrie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni și lui Radion Curea, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia

Pînă la examinarea cauzei civile, Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni și Radion Curea, nu au depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Valeriu Nani este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Materialele cauzei dovedesc faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Valeriu Nani în termen din următoarele motive.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 28 martie 2017 a fost expediată în adresa părților la 12 mai 2017 (f. d. 154), însă la materialele cauzei nu există dovada recepționării efective a acesteia de către participanții la proces. În lipsa unor înscrisuri pertinente, instanța de recurs nu a putut stabili cu precizie momentul, când a fost comunicată hotărârea motivată a instanței de apel.

Astfel, în atare situație și pentru a nu admite o ingerință disproporțională în dreptul de acces liber la justiție, dar având în vedere data expedierii deciziei contestate (12 mai 2017), instanța de judecată a constatat că recursul declarat de Valeriu Nani la 12 iulie 2017 este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, instanța observă că cererea de recurs nu a întrunit temeiurile de inadmisibilitate prevăzute de art. 433 alin. b), c), d) din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a

temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (a se vedea, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Valeriu Nani este formulată în baza art. 432 alin. (2) lit. c), (4), așa cum prevede art. 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiasvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Valeriu Nani a formulat prezenta cerere după ce au avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Valeriu Nani nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Valeriu Nani se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală